

KONSTRUKCE Z KUSOVÝCH STAVIV

REALIZACE 1992-1996

Jaromír K. Klouda

Prudký nárůst výroby a aplikací zdících a dlažebních prvků po roce 1990. „Nová tvář“ zděných konstrukcí a urbanistického interiéru jako výraz tvůrčí svobody architekta a širokého výběru stavebních materiálů a komponentů.

Extensive growth of the production and the applications of the masonry and pavement units after 1990. The „new face“ of the masonry structures and the urban interior as a result of the architectural freedom and a large choice of the building materials and components.

V posledních letech jsme svědky zásadních změn v naší architektuře. S nástupem tržní ekonomiky dochází k likvidaci omezujících ukazatelů ve výstavbě, končí hromadná výstavba sídlišť z panelových domů, prudce narůstá variabilní sortiment výrobků pro stavebnictví, implementují se rozmanité zahraniční technologie. Architekt je dnes vázán prakticky jen finančními prostředky, a tak se dnes nové stavby všeho druhu předvádějí v nekonečné variabilitě tvarů, vyvolávajících nová a netradiční, často odvážná konstrukční řešení. Výrazně se oživila barevnost povrchových úprav, členění fasád a kombinací různých pohledově exponovaných materiálů, značný význam má opět architektonicky zvládnutý konstrukční detail. Počínaje výstavbou rodinných domků, drobných i větších objektů služeb, nových objektů firemních reprezentací, větších i velkých objektů pro administrativu, penzionů, hotelů, bank aj., až po výstavbu víceúčelových, průmyslových a inženýrských konstrukcí, všude zde dochází k prudkému rozvoji aplikací zdiva a zděných konstrukcí. Zděné a smíšené novodobé konstrukce z kusových staviv, prošly dlouhodobým historickým vývojem a dnes jsou u nás zastoupeny v tak širokém rejstříku, že si v tomto směru nezádame s našimi vyspělými sousedy, u nichž rozvoj těchto technologií a konstrukcí nebyl nikdy přerušen tak, jak tomu bylo u nás.

Současná úroveň architektury konstrukcí z kusových staviv je zřejmá ze snímků realizovaných staveb, které autorovi poskytli jejich výrobci. Dbal jsem na to, aby výběr snímků stavebních realizací co nejlépe vystihoval zastoupení jednotlivých materiálových komodit na našem trhu, s poukazem na výrazové možnosti lícového zdiva pro architektonickou tvorbu.

Jsou přitom zastoupeny hlavní skupiny objektů s využitím kusových staviv:

Rodinné domky - od jednoduchých jednogeneračních rodinných domků až po náročné vily, od samostatných rodinných domů až ke skupinové zástavbě (obr. 3), ve všech technologiích jednovrstvého i vrstveného zdiva, případně v podobě lícových obezdívek.

Obchody, služby, nákupní střediska - od vestavěných podnikatelských prostorů do větších rodinných domů, přes samostatné malé objekty až po supermarkety, případně celá nákupní střediska (obr. 1, 10), ve všech technologiích vrstveného i jednovrstvého zdiva a kombinacemi se skeletem.

Penziony, motely a menší hotely jsou ve sledovaném časovém horizontu výstavby velmi frekventované druhy objektů (obr. 14, 9, 4). Ve všech technologiích, většinou stavby o několika podlažích, často tvarově zajímavé a originální.

Sídla firem patří k opět frekventovanému tržnímu sektoru, od nízkopodlažních po vícepodlažní objekty, s akcentem na reprezenta-

tní vzhled v exteriéru i v interiéru. Časté jsou aplikace lícového zdiva (obr. 2, 11).

Bytová výstavba se po dlouhodobém útlumu zatím stále těžce rozvíjí, na rozdíl od silně frekventované výstavby již uvedených objektů, předpokládá se značný rozvoj v hladinách zástavby převážně o výšce čtyř až šesti podlaží. Uplatnění jednotlivých technologií konstrukcí z kusových staviv zde má různorodé možnosti a lze předpokládat, že pro výstavbu obytných komplexů (obr. 12) budou vyvinuta i nová komplexní konstrukční řešení.

Úřady, školy, hotely, banky a jiné velké budovy využívají konstrukce z kusových staviv převážně pro vyzdívkou obvodových stěn, příček, ztužujících a dělicích stěn, objekty s výrazným podílem zdiva (jsou uvedené na obr. 5, 7, 16).

Víceúčelové a výrobní stavby od nízkopodlažních až po halové objekty s většími rozpory. Obvodové zdivo je často lícové, časté je i použití kusových staviv o větších rozměrech (obr. 6, 13).

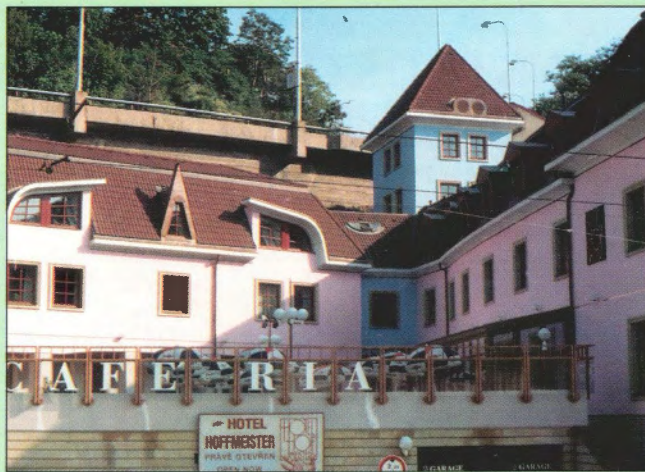
Obr. 1 – Obchodní středisko Billa, Břeclav / Supermarket Billa in Břeclav, Moravia

Obr. 2 – Prodejní sklady Congesta – Market, Příbram / Department store Congesta Market, Příbram, Bohemia

Obr. 8 – Komplexní rekonstrukce Národní třídy, Františkovy Lázně /
Reconstruction of the National Street, Františkovy Lázně, Bohemia

Obr. 9 – Hotel Hoffmeister, Praha / Hotel Hoffmeister, Prague, Bohemia

Obr. 10 – Nákupní středisko Plzeň-Lochotín / Shopping centre in Plzeň,
Bohemia

Obr. 11 – Sídlo firmy Congesta, Příbram / Head of the firm Congesta,
Příbram, Bohemia

ARCHITEKTURA KONSTRUKCÍ Z KUSOVÝCH STAVIV

Obr. 12 – Obytný komplex, Karlovy Vary / Residential development,
Karlovy Vary, Bohemia

Obr. 13 – Víceúčelový objekt AC WORKS, Třinec / A multi-purpose building of AC Works, Třinec, Silesia

ARCHITEKTURA KONSTRUKCÍ Z KUSOVÝCH STAVIV

Obr. 3 – Skupina rodinných domků, Plzeň / A rettlement of family houses

Obr. 4 – Hotel Ludmila, Varnsdorf / Hotel Ludmila, Varnsdorf, Bohemia

Obr. 5 – Česká spořitelna, Sokolov / Czech Savings Bank, Sokolov, Bohemia

Obr. 6 – Továrna na výrobu léčiv Arrow, Hradec Králové / Pharmaceuticals factory Arrow, Hradec Králové, Bohemia

Obr. 7 – Finanční úřad a IPB, Prostějov / Financial Office and the IPB bank building, Prostějov, Moravia

Obr. 14 – Penzion, Ivančice / A Boarding home in Ivančice, Moravia

Obr. 15 – Architektonické středisko firmy BEST, Rybnice / Architectural Center BEST in Rybnice, Moravia

Obr. 16 – Hotel Don Giovanni, Praha

Souhrnně lze konstatovat, že zděné technologie se uplatňují ve stále větším rozsahu a jejich různorodost je veliká. Často se objevují stavby s půdorysy nepravidelnými, hmotově i výškově členitě. Otvory ve fasádě mají často tvar lichoběžníku, trojúhelníku, kruhu. Vyskytují se i nepravidelné plochy, výrazně se uplatňuje oblouk. Pozornost je věnována členění fasády, jsou kombinovány materiály, barvy, struktura i textura povrchu. U lícových staviv stoupá náročnost na tvarové prvky, texturu povrchu a jeho barevnost. Zavádění nových technologií je náročné pro všechny zúčastněné složky výstavby, největší náklady a rizika však podstupují výrobci. Postupně, spolu se zaváděním systémů kontroly jakosti a zejména pak s očekávaným otevřením trhu v rámci Evropské Unie se stane konkurence ještě tvrdší. Projektanti, prováděcí firmy i výrobci budou vystavováni stále silnějším tlakům při touze vyhovět přání investora, obvykle formulovaného prostřednictvím architektonického návrhu. Bez soustavného doplňování „Know-How“ na všech úrovních to nebude snadné. V konfrontaci se silným vytiže-

ním projektantů v oblasti rutinních prací se zvyrazňuje potřeba dnes téměř zcela utlumeného aplikovaného výzkumu, vývoje a komplexní činnosti inovačních firem. K řešení těchto problémů chce přispět i Česká společnost pro beton a zdivo s cílem, aby nové stavby byly nejen krásné a architektonicky zdařilé, ale také bezpečné, hospodárné a trvanlivé.

Doc. Ing. Jaromír K. Klouda, CSc., AB CONTTMAIN International, P.O. Box 16, CZ-664 24 Drásovi